

3 རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཇུག་མི་ལྷན་འཛུགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་གྲོས་ཚད།

ས་གནས་: རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ལྷན་འཛུགས་ཁང་བཟང་ནང་།

སྤྱི་ཚེས་: ༡༩-༠༩-༢༠༡༤ ལུ།

དུས་ཚོད་: སྤོ་པ་ཚུ་ཚོད་ ༡༠ ལས་ཕྱི་རུ་ཚོད་ ༥ ཚུ་ན།

ཞལ་འཛུགས་ཁྲི་འཛིན་: ཚོགས་དཔོན།

བཅའ་མར་གཏོགས་མི་: རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཡོངས་དང་ ཡུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་འགོ་དཔོན་ཚུ།

*****

ཞལ་འཛུགས་འགོ་བཙུགས་གནང་མ་དུ་འབྲེལ་ བྱང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་གི་ ཞལ་འཛུགས་ཐེངས་དང་པའི་ གྲོས་ཚད་དང་ལེན་ཞིབ་
བཟུམ་སྟན་ལུ་འདི་ བྱང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་ཡུང་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ བྱང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་ དཔལ་འབྱོར་དང་
དཔལ་ཕྱི་ས་ཚོགས་ཚུང་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་ཕྱག་འགན་སྤུལ་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ ཚོགས་ཚུང་ཡུང་ཆེན་གྱིས་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ འདེམས་ཁོངས་བཟུ་སྟོར་ལས་ ལོག་བྱོན་མི་ཚུ་གིས་ འདེམས་ཁོངས་
དང་འབྲེལ་བའི་ དཀའ་ངལ་ཡོད་མི་ཚུ་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་ཞིའི་གོ་སྐབས་གནང་མ་ཚད་ རྒྱལ་ལས་བྱོན་མི་ཚུ་གིས་ར་འབད་རུང་
འདེམས་ཁོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ དཀའ་ངལ་དང་ མི་སེར་བསམ་འཆར་ཚུ་ བསྐྱེལ་ལེན་འབད་དེ་ གསུང་གྲོས་གནང་དགོ་པ་ ལག་
ཆེ་བའི་དྲན་གསོ་མཛད་གནང་བའི་ཁར་ ཆེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཡོངས་དང་ ཡུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གི་རྟོང་ས་ལས་ ད་ལས་ཕར་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཕྱག་ལཱ་ཚུ་ རྫོང་ཁའི་ཐོག་ལུ་གནང་དགོ་པ་འདི་ ག་ནི་བ་ལག་ཆེས་ལས་བརྟེན་ དེ་ལུ་ གོམས་སྐྱུངས་མཛད་དེ་
ཕྱག་ལུ་དགོ་པ་གལ་ཆེ་བའི་ ཐུགས་བསྐྱུལ་ཚུ་ཡང་ལུས་གནང་ཡི།

དེ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་གིས་ ལྷན་བཞུགས་ཐེངས་དང་པའི་ གྲོས་ཚད་དང་འབྲེལ་ བྱང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཞིབ་
འཚོལ་དང་གསུང་གྲོས་གནང་སྟེ་ གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ་པ་ཚུ་གུར་ གཞིར་བཞག་སྟེ་ བྱང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་ཐེངས་དང་པའི་ནང་ལུ་
གསུང་གྲོས་གནང་ཡོད་པའི་ བྱ་རིམ་དང་གྲོས་ཚད་གུར་གསུང་གྲོས་གནང་ཡི།

ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་མཉམ་འབྲེས་ལྟུང་ལྟུང་།

༡༽ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་ཚུ་གི་ འཕུལ་འཁོར་འཕུལ་གྱི་སྐོར།

ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུངས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ འཕུལ་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་གཞི་གཞི་སྐྱུར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༢ ཅན་མ་དང་འབྲེལ་
གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་ཚུ་ལུ་ ལྷུ་མ་འཁོར་ (2800 cc) འདི་ འཕུལ་མཉམ་གསལ་སྤྱི་རྒྱུ་ གནང་དགོ་
པའི་ལུ་བ་ ཚོགས་དཔོན་ཡིག་ཚང་བརྒྱད་དེ་ ལྷོ་ཚེན་ལུ་ཕུལ་བའི་ལན་ལུ་ དངུལ་རྩིས་རྣམས་ཁག་ཁ་ཐུག་ལས་ ལྷུ་མ་ག་ཡིན་མ་སྟེ་
བཞག་དགོ་པ་ཡིན་ལུ་ དེ་སྐོར་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ལྷོ་ཚེན་དང་གཅིག་ཁར་ གསུང་གོས་ལོག་གནང་སྟེ་ ཐབས་ཤེས་ག་
དྲག་དྲག་བཏོན་ཏེ་ ཕྱག་ལུ་གནང་ཞེན་མ་ལས་ དེ་གི་དང་ལེན་རྣམས་ལུ་ཅིག་ བརྒྱུ་སྤྱོད་གཅིག་གི་རྒྱུ་ལས་ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་
འཕུལ་མི་ཚུ་ལུ་ ཕུལ་རྒྱུ་ལས་སྟེ་ མཛུགས་ལེན་པའི་བརྗེ་འཛོག་མཛུགས་གནང་ཡི།

༢༽ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་འཛིན་ཡིག་ཚང་དང་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་ ཡིག་བྲིས་མཁོ་ཆས་སྐོར།

ད་ལྟོ་ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་གཉིས་བསྟོན་མས་ཏེ་ ཡིག་ཚང་གི་ཁང་མིག་རེ་ ལྷོ་ཚེན་ལོད་མི་དེ་གི་ཐད་ཁར་ འཕུལ་མི་ཚུ་
ཡིག་ཚང་གི་ཕྱག་ལུ་དང་ གཞན་ འདེམས་ཁོངས་དང་འབྲེལ་བའི་ ཕྱག་ལུ་གནང་དགོ་པ་དང་ གསུང་གོས་གནང་དགོ་པའི་སྐབས་
ཡིག་ཚང་གི་གསང་བ་མེད་པ་ལས་ བྱ་སྤྱོད་མ་བཤེས་ཐོན་དང་འཐོན་བཞེན་ལོད་པའི་ལུ་བ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་
ཡིག་ཚང་གི་ཅུང་དང་ ཡིག་ཚང་ལྷུང་ལང་སྟེ་འཐོབ་རྒྱུ་ལས་བཟོ་ཞིན་དོན་ལུ་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་དང་ ཚོགས་དཔོན་གོང་ལོག་
གཉིས་ཀྱི་ཁ་ཐུག་ལས་ ཕྱག་ལུ་རྒྱ་ ཅུ་འགྲེམ་མཛུགས་ལོད་མ་ཚང་ ཅུང་ཚེན་ལྷོ་ཚེན་ལོད་མ་ཚང་ ཅུང་ཚེན་ལྷོ་ཚེན་ལོད་མ་ཚང་ ཚེད་
ཅིག་ལས་བརྒྱུ་མེད་པ་ལས་བརྒྱུ་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ ལས་འགུལ་རེ་འཛོལ་ཏེ་ བྱ་སྤྱོད་མ་བཤེས་ཐོན་ཏེ་ བཟོ་གནང་ཞི་ཡིན་
པའི་རོམ་ལེན་ཕུལ་གནང་ཡི།

༣༽ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་དང་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་གི་ སན་བདེ་ལེ་དངུལ་སྐོར།

ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཕུལ་མི་དང་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་གི་ སན་བདེ་ལེ་དངུལ་གྱི་ ལས་ལུགས་དང་སྤྱི་གཞི་གཞི་
གཅིག་མཚུངས་སྟེ་བཟོ་ཞིན་ལུ་ བྱ་སྤྱོད་མ་བཤེས་ཐོན་ལུ་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་སན་
བདེ་ལེ་དངུལ་ཐད་ཁར་ འཕུལ་མི་དེ་གིས་ མ་དངུལ་མ་སྐོར་པར་ གནས་སོར་ ཡང་ན་ དགོངས་ལུ་རེ་འབྱོ་བའི་སྐབས་ སན་
བདེ་ལེ་དངུལ་ལས་བརྒྱུ་ཆ་ ༡༠ ཐམ་པ་ ལོག་སྐོར་ཞི་གི་ལས་འཆར་རྒྱུ་ལོད་པ་ལས་ དེ་རྒྱ་ བདེ་སྤྱོད་འབད་ཞིན་དོན་ལུ་ ལུས་
ཚོད་ལུ་ག་ཅིག་འགོར་ཞི་ཡིན་མ་ལས་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ དེ་བཞེན་གསུང་གོས་གནང་སྟེ་ གང་མཉམ་གསལ་ཐག་གཅད་གནང་
ཞེན་མ་ལས་ ལྷུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ རོམ་ལེན་མཛུགས་གནང་ཡི།

༤། ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ འདེམས་ཁོངས་གཟིགས་སྐོར་གྱི་ལམ་ལུགས་སྐོར།

ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ འདེམས་ཁོངས་ནང་བྱོན་ཏེ་གཟིགས་སྐོར་གནང་མིའི་ ལམ་ལུགས་འདི་ལུ་ བྱ་སྐབས་མ་བདེམ་
མེད་རུང་ ད་རེས་ འཇུག་མི་ལ་ལུ་ཅིག་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་ནང་བྱོན་པའི་སྐབས་ བྱ་སྐབས་མ་བདེམ་དུ་མ་གྲུ་མེ་ བྱུང་དང་འབྱུང་
བཞིན་ཡོད་མི་དེ་ལུ་ རྒྱགས་པམ་ཡོད་རུང་ ད་ལས་པར་ ལེགས་བཅོས་འགྲོ་བའི་རེ་སྟོན་གསུངས་གནང་བའི་གྲུང་ ཡོངས་བྱུང་
རྒྱུ་ཚེན་གྱིས་ འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ འདེམས་ཁོངས་གཟིགས་སྐོར་སྐབས་ འཇུག་མི་རང་སོའི་ མ་བྱོན་པའི་ཉེ་མ་ལས་ ལས་རིམ་
ཚུ་ ཁ་གསལ་སྟེ་ ལེགས་ཤོམ་སྟེ་བཟོ་གནང་ཞིན་མ་ལས་ དེ་དང་འབྲེལ་འབྲེན་ཚུགས་པ་ཅིན་ བྱ་སྐབས་བདེན་ཅི་ཞིན་པའི་ དྲན་
གསོ་ལུ་བའི་བྱུང་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ འཇུག་མི་ཚུ་ འདེམས་ཁོངས་ནང་བྱོན་ནིའི་དོན་ལུ་ ལས་རིམ་རེ་བཟོ་བའི་སྐབས་
གཞུང་གི་ངལ་གསོ་དང་ བདུན་ཕྱག་ངལ་གསོ་གྲུང་ཕོག་པ་ཅིན་ ཡར་མར་བདེ་སྤྱི་ག་འབད་ཞིན་མ་ལས་ རྫོང་ཁག་དང་འདེམས་
ཁོངས་ནང་ལས་པར་ཡོད་པའི་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་བྱིད་པ་དང་ ཞི་གཡོག་པ་དང་ལས་བྱེད་པ་ཚུ་ལུ་ དཀོག་ནི་མེད་པ་ཅིག་སྟེ་
མཛད་གནང་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལེགས་ལམ་ཆེ་བའི་དྲན་གསོ་མཛད་གནང་ཡི།

༥། ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་གྱི་ རེ་ཏུ་མིག་གི་སྐོར།

ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ ལོ་ལྔའི་ནང་འཁོད་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུག་མི་སྟེ་ ལུག་ལུ་བའི་རིང་ ཕྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་ནང་ལས་པར་
གཞུང་དོན་གཟིགས་སྐོར་རེ་ འབྱོན་དགོས་འཕྲོན་པ་ཅིན་ དེ་གི་འབྱོན་ཐང་དེ་ འཇུག་མི་རང་སོའི་མཚན་ཐོ་ ཡིང་སྐད་གསལ་བྱེད་
གོ་རིམ་དང་འབྲེལ་འབྲེན་ནི་ཞིན་མ་དང་ གལ་སྲིད་ ཚོགས་ཚུང་གི་ཐོག་ལས་ ཡང་ན་ འཇུག་མིའི་རང་སོར་ མ་གྲོན་བརྟེན་རེ་སྟོན་
དེ་འབད་རུང་ དེ་ཚུ་ བང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་ནང་ ལྷན་འབྲེལ་ལུ་དགོས་མ་ཚད་ དེ་གི་ལམ་ལུགས་ཐང་ཁར་ བྱ་སྐབས་བདེ་ཏོག་ཏོ་
སྟེ་ བང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་དང་ རྒྱུ་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གཞུང་འབྲེལ་གཟིགས་སྐོར་རེ་ཏུ་མིག་གཅིག་བཟོ་དགོས་སྟེ་ བརྩི་འཛོག་
མཛད་གནང་ཡི།

༦། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ སྤྱི་ཚོགས་བཞི་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་དང་པའི་ གཟུང་སྐོར་སྐོར།

སྤྱི་ཚོགས་བཞི་པའི་ ཚོགས་ཐེངས་དང་པ་གི་གཟུང་སྐོར་གྱི་ཐང་ཁར་ ཚོགས་དཔོན་གྱི་བྱུང་དབང་ལུ་ཞིན་མ་ལས་བརྟེན་ གསུང་
གོས་གནང་དགོས་མེད་རུང་ ཡོངས་བྱུང་རྒྱུ་ཚེན་གྱིས་ ཚོགས་ཐེངས་དང་པ་ དབུ་འཇུགས་ཀྱི་ཚེས་གངས་འདི་ སྤྱི་ཟླ་ ༤ པའི་
ཚེས་ ༩ ལུ་ དཔལ་ཉི་དང་བསྐྱེན་ འཚོགས་གནང་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལེགས་ལམ་ཆེན་ཅི་ཞིན་མ་ལས་བརྟེན་ དེ་བཞིན་གྱི་བཀའ་
འགྲོལ་ལུ་ནི་ཞིན་པའི་ ལྷན་ལུ་སྐུལ་མི་དེ་ལུ་ ཚོགས་དམངས་གྱིས་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

༡། ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་གི་ཡིག་ཚང་ རང་སོའི་འདེམས་ཁོངས་ནང་ གཞི་བཅུགས་གནང་ནིའི་སྐོར།

ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ འདེམས་ཁོངས་གཞིགས་སྐོར་འབད་བའི་སྐབས་ འདེམས་ཁོངས་ཀྱི་ དཀའ་ངལ་འདྲ་མིན་
སྒྲ་ཚོགས་སྡེ་བྱུང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ ལ་ལོ་ཅིག་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ རྫོང་ཁག་བདག་སྐྱོང་དང་ རྫོང་འོག་བདག་སྐྱོང་གི་
སེལ་ཚུགས་པའི་གནད་དོན་ལེ་ འབྱུང་གི་ནི་ཨིན་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ འདེམས་ཁོངས་ནང་ལས་ར་ སེལ་ཚུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཕྱག་
ལུ་གནང་སའི་ ཡིག་ཚང་ལེ་ རྫོང་ཁག་ནང་ལས་པར་ གཞི་བཅུག་གནང་ཚུགས་པ་ཅིན་ འབྲེལ་ཡོད་ ས་གནས་གཞུང་གི་འགོ་
ཁྲིད་དང་ རྩེ་ཚན་འགོ་དཔོན་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ རྩོམ་བསྐྱར་གནང་ནིའི་དོན་ལུ་ བཅུ་ལྷག་འབྱུང་ནི་ཨིན་པ་ལས་ ཚོགས་
དཔོན་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་གཉིས་ གསུང་གོས་གནང་ཞིན་པ་ལས་ རྫོང་ཁག་ནང་ལས་པར་ འཇུག་མི་རེ་རེ་ལུ་
ཡིག་ཚང་ལེ་མེན་པར་ འཇུག་མི་སྤྱི་བསྐོས་ལུ་ ཡིག་ཚང་ཁང་མིག་ལེ་ བདེ་སྤྱི་གའ་འབད་དེ་ གནང་དགོས་སྡེ་ བཅུ་ལྷག་ལྷག་
དང་གཅིག་ཁར་ གསུང་གོས་གནང་དགོས་སྡེ་ བཅུ་འཛིན་མཛེད་གནང་ཡི།

༢། ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཟུང་ལེ་གི་འགོ་སོང་ཚད་བསྐྱམ་སྐོར།

ནང་འཁོད་ཚོགས་ཚུང་གིས་ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཟུང་ལེ་གི་འགོ་སོང་ཚད་བསྐྱམ་སྐོར་གྱི་ གནད་དོན་འདི་ དཔལ་
འབྱོར་དང་དདུལ་ཅེས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ གསུང་གོས་གནང་དགོས་སྡེ་ ཕྱག་འགན་སྐུལ་ཐ་བཞིན་དུ་ དཔལ་
འབྱོར་དང་དདུལ་ཅེས་ཚོགས་ཚུང་གིས་ ལྷན་ལཱ་དང་གོས་འདེབས་སྐུལ་དོན་ལུ་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རོས་ལེན་མཛེད་གནང་
ཡི།

༣། ཚོགས་ཚུང་ལས་དོན་གྱི་འགོ་སོང་སྐོར།

ཚོགས་ཚུང་ཚུ་ ཕྱག་ལུ་གནང་བའི་སྐབས་ ཟད་འགོ་དུ་མ་གྲུ་ལེ་འགོ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ འདི་ལུ་ འཆར་དདུལ་ཚུ་ ལངས་སྡེ་བགོ་
བཀའ་གནང་དགོས་མ་ཚད་ འཆར་དདུལ་ཚུ་ཡང་ ཚོགས་ཚུང་ཞལ་འཛོམས་འབྱུང་གངས་དང་འཁྲིལ་ བགོ་བཀའ་གནང་དགོས་
སྡེ་ ཕྱགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

༡༠། གནད་དོན་སྒྲ་ཚོགས།

- དེེས་ གཞུང་གི་གནས་ལུན་ནང་ མ་དདུལ་གྱི་ དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ལས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ལས་འགུལ་ཚུ་ནང་ལས་ བཅུ་
འཁོད་གོགས་རམ་ལེ་འཚོལ་ཞིབ་གནང་དགོས་ཁག་ཆེན་མ་ཚད་ འཛམ་གླིང་གོང་འཕེལ་མ་དདུལ་ཡིག་ཚང་དང་མཉམ་
འབྲེལ་ཐོག་ མ་དདུལ་འཚོལ་ནི་གི་ རྒྱད་ཚོས་ཡོད་མི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱབ་སྐྱོར་སྐུལ་དགོས་སྡེ་ གསུང་གོས་བྱུང་བའི་
སྐབས་ བཅུག་འཇུག་ལས་གྲུབ་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གཞུག་སྡེ་ཚུ་ལས་ མ་དདུལ་ཚུ་ ཐད་ཀར་དུ་ རྩོགས་

རམ་འཚོལ་ནི་འདི་ ལམ་ལུགས་ལས་འགལ་བ་འགྱུ་ནི་ཡིན་མ་ལས་ གཞུང་ལས་ར་ འཆར་དངུལ་ཚུ་ ལང་མ་སྤེ་བདེ་
སྤྱི་ག་བཟོ་སྤེ་གནང་དགོས་སྤེ་ བརྩི་འཇོག་མཛད་གནང་ཡི།

- རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་རྒྱན་ལས་ རྒྱང་བསྐྱུགས་དང་རྒྱང་མཐོང་ནང་ལས་པར་ ཚོགས་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་ གནང་
དོན་དེ་དང་ བོ་བཟོ་སྤེལ་དགོས་པེ་ཡོད་པ་ཅིན་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་འཇུག་མི་ཚུ་ གནང་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ བན་བརྒྱུད་རོ་
ཚབ་ཅིག་ དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་དམངས་ཕྱག་ཡར་སེང་གི་ཐོག་ལས་ ཚོགས་དཔོན་འོག་མ་འདི་
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ བན་བརྒྱུད་རོ་ཚབ་སྤེལ་ འདེམས་བསྐྱོས་སྐབ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་ ད་ལས་པར་ འཇུག་མི་ཚུ་
གིས་ གཞུང་འབྲེལ་ཡིན་ཏུང་ སྤེར་དོན་ཡིན་ཏུང་ བན་བརྒྱུད་ཚུ་གིས་ ཞུ་བ་དང་འབྲེལ་ ཕྱག་ལུ་མཛད་དགོས་པེ་
འཐོན་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་ བན་བརྒྱུད་རོ་ཚབ་བརྒྱུད་དེ་མཛད་དགོས་ལག་ཆེས་སྤེལ་ རོས་ལེན་མཛད་གནང་ཡི།

ཞིབ་འཚོལ་ཞིབ་རྟོགས་པ་གི་དོ་སྤྱོད།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ ཡོངས་ཁྲབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ ཕྱག་ཞུ་མིའི་ ཞིབ་འཚོལ་ལས་རྟོགས་པ་རེ་ འཇུག་
ལམས་ཅིག་ཁར་ གསར་བཅུགས་སྐབ་སྤེལ་མི་ཚུ་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ འཇུག་ཆས་ཐོག་ལས་ བགོ་བཟུམ་འབད་ཡོད་པའི་སྤྱན་ཞུ་
སྐབ་བའི་ལུ་ ཞིབ་འཚོལ་ལས་རྟོགས་པ་ཚུ་ཡང་ འཇུག་མི་ཚུ་ལུ་ དོ་སྤྱོད་སྤེལ་ཡི།

དེ་གི་ལུ་ལས་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་གཙུག་སྤེལ་ཚུ་ལས་ མ་དངུལ་གྱི་ཐོག་ལས་རམ་པེ་འཚོལ་ཏེ་
ཞིབ་འཚོལ་ལས་རྟོགས་པ་ཚུ་ལུ་ དགོས་མཁོའི་སྤྱོད་བཟོ་ཚུ་ མ་བརྟུབ་བརྟུབ་སྤེལ་སྤྱོད་དགོས་ལག་ཆེ་བའི་ དན་བསྐྱུལ་གསུངས་
གནང་ཡི།

ཡོངས་ཁྲབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༡༤-༢༠༡༥ གི་ འཆར་དངུལ་རག་ཅམ་གྱི་གསལ་ལྟ།

ཡོངས་ཁྲབ་དྲུང་ཆེན་གྱིས་ ཕྱིས་ལོ་ ༢༠༡༤-༢༠༡༥ གི་འཆར་དངུལ་གསལ་ལྟ་སྐབ་མི་འདི་ནང་མ།

འཆར་དངུལ་འབྲུངས་	དངུལ་ཀྲམ་ས་ཡ་ནང་
ཡིག་ཚང་ཅམ་གྱི་དོན་ལུ་	༡.༡༡༠
ཡོངས་འབྲེལ་མཐུད་སྤེལ་གྱི་དོན་ལུ།	༠.༢༧༠
སྤྱི་ཞལ་སེར་སྐུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ གསེར་རྟོ་ལ་གཅིག་མཁོ་སྐབ་འབད་ནི་	༠.༡༠༠
འཇུག་མི་ཚུ་གི་ གསོལ་ཚུའི་ཚ་དམ་མཁོ་སྐབ་འབད་ནི།	༠.༡༠༢

དཔར་འཛིན་འཕྲུལ་ཆས་ (CCTV) ཁང་མིག་ནང་སྟོམས་རྒྱུང་འཕྲུལ་ཆས་དོན་ལུ་	0.250
ནང་ཆས་མཐོ་སྒྲིབ་ཀྱི་དོན་ལུ་	0.240
སྤྱི་ཚོགས་བརྗེ་སོར་གྱི་ལས་རིམ་	1.400
ཡོངས་བསྟོམས་	17.074

རྒྱུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་གིས་ གོང་གསལ་འཆར་དཔུལ་རག་ཅམ་ཕུལ་མི་དེ་ཡང་ ཡིག་ཚང་གི་ཅཆས་དང་ ཞིབ་འཛོལ་ཞིབ་རོགས་པ་ ཞབས་ཏྲིག་ ཚོགས་ཐངས་ཀྱི་ཞབས་ཏྲིག་ ཚོགས་རྒྱུང་གི་ཞབས་ཏྲིག་དང་ དེལས་ དེས་པར་དུ་ ཚོགས་དགོ་པའི་ཞལ་འཛོམས་ དང་བརྗེ་སོར་ལས་རིམ་རྒྱ་གི་བར་ན་ བགོ་བཟུམ་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་ ལྷན་ལུ་ཕུལ་ཡི།

དེ་བརྒྱུམ་སྟེ་ ཡོངས་ལཱ་རྒྱུང་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནས་སྤྱདས་དང་བསྟུན་ འཆར་དཔུལ་བདེ་སྤྱིག་འབད་ ཚུགས་པའི་ གོ་སྐབས་ཡོད་ལུགས་རྒྱ་གི་སྟོར་ལས་ཡང་ གསལ་ལུ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ འཕུས་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ ཚོགས་རྒྱུང་རང་རང་ སོ་སོར་གྱི་ ཕུག་ལཱ་མཛད་ནིའི་དོན་ལུ་ འཆར་དཔུལ་རྒྱ་བཟོ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལེགས་ཤོམ་འོང་ནི་མས་ཟེར་བའི་ བསམ་འཆར་རྒྱ་ ཡང་བཀོད་པའི་གྱར་ འཕུས་མི་རྒྱ་གི་འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྟོར་འདི་ཡང་ ཅིས་ལོ་ 2022-2024 ནང་ལས་འགོ་བཟུང་ ལོ་རེ་ལུ་ ཉིན་གྲངས་ 10 རེ་ཐོབ་ནི་ཨིན་པ་དང་ དེ་ཡང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐངས་མ་ཚོགས་པའི་ཉེ་མར་ ཉིན་གྲངས་ 24 དང་ ཚོགས་ཐངས་གོལ་ཞིན་ལས་ ཉིན་གྲངས་ 24 རྟེན་ཅིས་ཏེ་ བསྟོམས་ལོ་རེ་ནང་ རང་སོའི་འདེམས་ཁོངས་བལྟ་སྟོར་ཉིན་ གྲངས་ 10 ཐམ་པ་དེ་གྱར་ མོས་མཐུན་གྱུབ་གནང་ཡི།

ཞིམས་དང་སྤྱི་དབྱུང་བསྐྱར་ཞིབ།

༡༽ ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན།

ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འདི་གཙོ་བོ་རེ།

- རྒྱ་ཞིང་ལས་སྐྱམ་ཞིང་ལུ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་བའི་སྐབས་ མི་སེར་རྒྱ་ལུ་དཀའ་སྤྱོད་ཕོག་དོ་ཡོད་པའི་སྟོར།

ཚོགས་དགོན་འོག་མ་གིས་ ས་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་ དཀའ་སྤྱོད་དང་གནད་དོན་རྒྱ་ མང་ཤོས་ཅིག་ར་ བསམ་རྩེ་རྫོང་ཁག་ནང་ལས་ བྱུང་དོ་ཡོད་རུང་ རྫོང་ཁག་གཞན་ཁ་ལས་པར་ཡང་ འོང་སྤྱི་དེ་ཨིན་རུང་ ཅག་ཤོས་ རྩོག་ཕྱོགས་འགོ་བྱིད་པ་མཚོག་ ཉེ་མ་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་རྩོན་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུང་ཆེན་སྟེ་ བཞུགས་མི་ཅིག་ཨིན་ལས་བརྗེན་ གནད་དོན་དེ་རྒྱ་དང་འབྲེལ་བའི་ ཉམས་སྦྱོང་རྒྱ་ ཚོགས་དམངས་ལུ་ ལཱ་གནང་དགོ་པ་སྟེ་ གོ་སྐབས་ཕུལ་མ་བཞིན་དུ་ ཅག་ཤོས་ རྩོག་ཕྱོགས་འགོ་བྱིད་པ་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ སྤྱིར་

བཏང་ས་ཚད་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་འདི་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་ ལྷན་དབང་ཡིན་མ་ལས་བརྟེན་ གསུང་
 གོས་གནད་ནི་ལུ་ འོས་འབབ་ག་དེ་སྡེ་ཡོད་ག་ གཟིགས་དགོས་ཁག་ཆེ་བའི་དྲན་གསོ་སྤུལ་བའི་ཁར་ གལ་སྲིད་ ལྷ་སྐབས་མ་
 བདེ་མ་ཚུ་ སེལ་ཚུགས་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་ག་དེ་སྡེ་ཡོད་ག་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་རྣམས་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན་དང་ ས་འཇལ་མདོ་ཆེན་ཚུ་ལྷ་
 རྩེ་ གསུང་གོས་གནད་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལེགས་ལམ་ཆེ་ནི་ཡིན་མ་སྟེ་ ལུས་གནད་པའི་ལུལ་ལུ་ གནད་དོན་འདི་ གཞུང་སྲོལ་ལེགས་
 ལྷན་ཚོགས་ཚུང་གིས་ བཟའ་སྲོད་ཉེན་སྲུང་དང་ རང་མགོ་རང་འདྲོང་གི་དམིགས་དོན་ཚུ་ ཐུགས་ཁར་བཞག་སྟེ་ བརྒྱུད་ཞིབ་
 འབད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་རྩན་ལུ་སྤུལ་དགོས་སྟེ་ འགན་ཁུར་ཅིས་སྲོད་གནད་ཡི།

• གཞུང་ས་གྲྭ་ཁར་ལེན་ནི་ལུ་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་གདོང་ལེན་གྱུར་ཡོད་པའི་སྐོར།

དག་ཤོས་ལྷོག་ཚུགས་འགོ་ཁྲིད་པ་གིས་ གཞུང་ས་གྲྭ་ཁར་སྲོད་ནི་འདི་ དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཡིན་ཏུང་ ཁོ་མཚོགས་གོང་འཕེལ་དང་
 ལུང་ཚུགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་དམིགས་དོན་དང་འབྲེལ་ ཐིམ་སྤྱད་དང་ སྤོ་རྩེ་ ལྷ་ཁ་ཁ་རྫོང་ཁག་ཚུ་ནང་ལས་ཕར་ སྲོད་མི་ཚུགས་དོ་
 ཡོད་པ་ཡིན་མ་ལས་ གལ་སྲིད་ གཞུང་ས་གྲྭ་ཁར་ལེན་དགོས་པ་ཅིན་ མི་སེར་ཚུ་ སྡེ་ཆོན་སྟེ་ བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ལེན་པ་ཅིན་ དེ་ལུ་
 གཞུང་གི་ཁ་ཐུག་ལས་ རྒྱལ་སྲོད་སྤུལ་དོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་ཡང་ དན་གསོ་མཛད་གནད་ཡི།

- སྐར་གྱི་ས་ཁར་ ས་ཚོད་དོ་ཚོ་འབད་བའི་སྐབས་ སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ལུ་གནད་བ་ལེན་དགོས་སྟེ་མེད་ཏུང་ མི་སེར་ཚུ་
 གནད་བ་ལེན་དགོས་ལས་ ལྷ་བས་མ་བདེ་མ་ཚུ་ཡོད་པའི་སྐོར།
- སྐར་གྱི་ས་དང་ (GRF land) བརྗེ་སོར་འབད་ནི་ལུ་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་དཀའ་སྤྱད་ཐོག་དོ་ཡོད་པའི་སྐོར།

གོང་ལུ་བཀོད་དོ་ཡོད་པའི་ གནད་དོན་ཚུ་ གཞུང་སྲོལ་ལེགས་ལྷན་ཚོགས་ཚུང་ གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆ་རྣམས་དང་ སོ་ནམ་
 དང་སློ་ལོར་ལྷན་ཁག་དང་གཅིག་ཁར་ འབྲེལ་བ་འབབ་སྟེ་ གསུང་གོས་གནད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ རྩན་ལུ་སྤུལ་དགོས་སྟེ་
 གོས་ཐག་བཅད་གནད་ཡི།

༡༽ ལྷིམ་བཟོ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན།

- མི་སེར་ཚུ་ ལྷིམ་བཟོའི་གནད་བ་འཐོབ་ནི་ལུ་ ཡུན་འགྲུང་སྟེ་འགོར་དོ་ཡོད་པའི་སྐོར།
- མི་སེར་ཚུ་ ལོར་ལྷིམ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ གནད་བ་ལེན་དགོས་པའི་སྐོར།
- ད་ལྟོ་གཞུང་གིས་ མི་སེར་ཚུ་ལྷིམ་ཐོག་ཚད་གཅིག་འབད་མི་རེ་ བཟོ་སྐྱབ་འབད་བའི་སྐབས་ གནད་བ་ལེན་མ་དགོས་སྟེ་
 ལས་གྲུངས་འབད་ཡོད་མི་ལྟར་ཏུ་ ཐུག་ལཱ་འཕོ་མཐུད་དེར་ མཛད་གནད་དགོས་པའི་སྐོར།

གོང་གསལ་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་དང་ སྔོན་ཁྱིམ་བཟོ་སྐྱོད་སྐབས་ལུ་ སུམ་ཁྲུང་དགོ་པའི་སྐོར་ལས་ མི་སྡེ་དང་ལས་སྡེ་ལ་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ ཞིབ་འཇོག་ལེ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་སྐྱོད་ཁག་དང་གཅིག་ཁར་ གསུང་གོས་གནད་སྟེ་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་སྟེ་ གོས་ཐག་བཅད་གནད་ཡི།

༣༽ སྐྱེ་བྱིས་ཚན་ གནད་བ་མེད་པར་ ཤིང་བཏོག་ཚོགས་པའི་སྐོར།

སྐྱེ་བྱིས་ཚན་ཡིན་པ་ཅིན་ གནད་བ་ལུ་མ་དགོ་པར་ ཤིང་བཏོག་ཚོགས་སྟེ་བཟོ་ནི་དང་ ཤིང་རྒྱུང་མ་གཅིག་མེན་པར་ རོ་དང་ བྱེ་རྩུ་ཡང་གནད་བ་ལེན་མ་དགོ་པར་ སྔོན་ཚུགས་པ་བཟོ་དགོ་པའི་ལུ་བ་སྤུལ་མིའི་ཐད་ཁར་ མཐའ་འཁོར་དང་གནམ་གཤིས་ འཇུར་བཟོ་ད་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ འདི་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་སྟེ་ གོས་ཐག་བཅད་གནད་ཡི།

༤༽ ལྷུང་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོར།

- ས་དང་རྒྱ་དོས་ལྷུང་ལུ་བཏབ་པའི་སྐབས་ལུ་ བྱ་སྐྱབས་མ་བདེལ་ཡོད་པ་ལས་ འདི་ཚུ་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ།
- རྒྱ་དོས་དང་ ཚོང་ འོང་འབབ་ དེལས་ ལྷུང་འཁོར་བྱི་ལྷུང་ཚུའི་ ཚད་གཞི་ཚུ་ཡང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་ཁག་ ཚེ་བའི་སྐོར།

འབྲུམ་མི་ལ་ལུ་ཅིག་གིས་ལུ་མི་ནང་ ལྷུང་འདི་ཚུའི་གྲུལ་ལས་ ཚོང་གི་ལྷུང་སོ་སོར་སྟེ་ བཏབ་དགོ་པའི་ཁར་ བགོ་བཤའ་གི་ལྷུང་ ཡང་བཏབ་དགོ་མི་འདི་ ཚོང་གཅིག་ལུ་ལྷུང་གཉིས་བཅེགས་སྟེ་ བཏབ་དགོ་པ་ཡིན་མ་དང་ དེ་བཟུམ་མའི་ལས་ལུགས་ཚུ་གི་ མ་ ཚ་གཞི་བཅུགས་འབད་ནིའི་ སེམས་བྱུགས་བསྐྱེད་ནི་ལུ་ ཐོ་ཐོག་ནི་ཡིན་མ་ལས་ བསྐྱར་ཞིབ་ལེགས་ཤོམ་སྟེ་འབད་དེ་ མི་སེར་ལུ་ དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཅིག་ བཟོ་དགོ་པ་ཁག་ཚེ་བའི་ལུ་བ་སྤུལ་མིའི་ཐད་ཁར་ དཔལ་འབྱོར་དང་དབུལ་རྩིས་ཚོགས་རྒྱུང་གིས་ གནད་ དོན་འདི་གུར་ བསྐྱར་ཞིབ་མཚན་དེ་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་སྟེ་ ལྷུགས་ཐག་བཅད་གནད་ཡི།

༥༽ རང་སོའི་ལས་སྐྱེ་འཆར་གཞི་ (IWP) ལྱི་སྐོར།

འབྲུམ་མི་ཚུ་གིས་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་ རང་སོའི་ལས་སྐྱེ་འཆར་གཞི་ དབྱེ་དབྱེད་བརྟག་ཞིབ་ (Max Moderation) དང་ འགོ་ཁྲིད་པའི་བསམ་ལན་རིམ་ལུགས་ཚུ་གིས་ གཞུང་གཡོག་པ་ཚུ་ ཐབས་ཤེས་གནས་སྐབས་གསར་པ་ལེ་ བཏོན་ཏེ་ཕྱག་ལུ་ནི་ལུ་ ཐོ་ཐོག་པ་མ་ཚད་ ལྷོ་སྐྱབས་དང་ སེམས་བྱུགས་ཉམས་ཏེ་ ཞི་གཡོག་ནང་ལས་ དགོངས་ལུ་འབད་དོ་ཡོད་པའི་གུར་ ལས་ཁུངས་ དང་ལས་སྡེ་གི་ ལོ་རྒྱུར་ལས་དོན་དམིགས་གཏང་ རིམ་ལུགས་འདི་གིས་ཡང་ ལས་ཁུངས་ཁག་ཚུ་གི་ དམིགས་གཏང་ཚུ་ མང་ ཤོས་ར་ འཇམ་ཏོང་ཏོ་སྟེ་ བསྐྱབ་ཚུགས་ནི་ལུ་ གཚོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ འབད་དོ་ཡོད་མི་དེ་གིས་ ལྷུང་ཁབ་དང་ མི་སྡེ་གོང་འཕེལ་ ཡང་རྒྱས་གཏང་ནི་ལུ་ གཞོད་པ་བྱུང་མ་ལས་བརྟེན་ དེ་བཟུམ་བྱི་ ཞི་གཡོག་པའི་ ལས་འཆར་དང་རིམ་ལུགས་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་

འབད་དགོ་པ་ཁག་ཚེ་བའི་ གསུང་གོས་གནང་པའི་སྐབས་ གནད་དོན་འདི་ གཞུང་གི་ཡེ་ལག་སྒྲིག་སྒྲུབ་ཚུགས་ཀྱིས་ བསྐྱར་ཞིབ་
འབད་དེ་ དེ་བསྟུན་གྱི་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་སྟེ་ འགན་སྲོད་གནང་ཡི།

༤༽ རྟོག་མ་དང་དངུལ་ཐོག་ཚུ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ནི་ལུ་དཀའ་ངལ།

དགོ་ཡེ་ལག་སྤུལ་གྱི་ མི་སེར་ཚུ་གིས་ རྟོག་མ་དང་དངུལ་ཐོག་ཚུ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ནི་ལུ་ དཀའ་ངལ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་མི་
དེ་ མེས་ཐབས་སྤྱི་གདམས་སྟེ་ལུ་མི་འཐབ་ལའང་ འབྲུས་མི་གཞན་གྱིས་ རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ དངུལ་ཐོག་དག་པ་ཅིག་ ཕྱིར་ཚོང་
འཐབ་ནི་ལུ་ བཀག་དམ་འབད་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལ་ལོ་ཅིག་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ནི་ལུ་ ཚད་གཞི་ཡང་བཟོ་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ཡང་
བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་ཁག་ཚེ་བའི་ལའང་ སྤོས་བཟོ་ནི་ལུ་ཚུ་མས་དང་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ནི་ལུ་གནས་ཚད་ནང་ཡོད་པའི་ དངུལ་ཐོག་
ཚུ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཚུགས་པའི་ ཐབས་ལམ་བཟོ་དགོ་པ་སྟེ་ ཁག་ཚེ་མ་དང་གཅིག་ལའང་ (data and information) ཚུ་
གཏེ་ལས་འཐོབ་ནི་ཡིན་ན་ཚུ་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་དེ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚོང་འབྲེལ་གནས་གོང་ཕྱིས་ཚད་ (trade deficit)
ཚུ་ བསལ་ཞིབ་ཞིག་ཐབས་ལམ་ཚུ་ཡང་ འཚོལ་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་ ཁག་ཚེ་བའི་གསུང་གོས་གནང་པའི་ལུ་ གནད་དོན་འདི་
དཔལ་འབྱོར་དང་དངུལ་ཕྱིར་ཚོང་ཚུགས་ཀྱིས་ ཞིབ་འཚོལ་དང་བསྐྱར་ཞིབ་འབད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ལུ་གསུང་གི་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་
སྟེ་ སྤོས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

༥༽ རྒྱལ་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་གནས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། (Entry/Exit points)

ནང་ལམ་སྤྱི་སྐྱབས་ལུ་ རྒྱལ་སྤྱིའི་འཇུག་སྒོ་བསྐྱེད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཡོག་སྟེ་ར་ ལྷན་གཞི་ལམ་སྤྱི་སྐྱབས་ཀྱི་གནང་དགོ་པ་མ་ཚད་ དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་ བཅའ་གནེད་དང་ཉེན་ཁ་ཚུ་ ག་དེ་སྟེ་ཡོད་ག་ དེ་གི་སྤོང་བུས་ལམ་ལུགས་ཚུ་ འགོ་བ་མི་འདེད་ཚད་དང་ ཕྱི་འབྲེལ་
ལས་རྟོན་ཚོགས་ཚུགས་ ཞིབ་འཚོལ་དང་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ དེ་བསྟུན་གྱི་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་སྟེ་ སྤོས་ཐག་བཅད་གནང་
ཡི།

༦༽ ཚེད་བསྟོད་ཅན་གྱི་འབྲུས་མི་འཐོབ་ཐང་གི་ བཅའ་ཁྲིམས་བསྐྱར་ཞིབ་ཀྱི་སྐོར།

འབྲུག་གི་དངུལ་ཕོགས་སྤྱི་གཞི་བཀོད་གཞི་སྐྱར་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༢ ཅན་མ་དང་འཁྲིལ་བ་ཅིན་ རྒྱུ་ཚེན་དང་ལྷན་ཚུས་ཚུ་ སར་
ཚུར་གཞུང་འབྲེལ་སྟེ་ རྩོད་པའི་སྐབས་ ལུག་ལུ་སྟེ་འགྲོ་མི་ཚུ་གི་ ཐོབ་ཐངས་འདི་ ཉེན་འབྲུས་ལུ་ཕྱིས་པལ་པ་ཅིན་ བརྒྱ་ཆ་ ༡༠
ལས་བརྒྱལ་ཐོབ་ནི་མེད་མི་དེ་གིས་ ལུག་ལུ་སྟེ་འགྲོ་མི་ཚུ་ཡང་ བཤད་དོ་ཡོད་པ་མ་ཚད་ བཅའ་ཁྲིམས་དེ་
གིས་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་འབྲུས་མི་འཐོབ་ཐང་ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ལུ་ཡོད་པའི་ རོན་ཚན་ལ་ལུ་ཅིག་ ཆམེད་མ་བཏང་པར་ དེ་སྟེ་
ར་བཞག་ཡོད་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ བསྐྱར་སྟོན་འབད་མ་དང་ དཀའ་ངལ་ལེ་འཐོབ་སྤོང་པ་ལས་བརྟེན་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པ་ཁག་ཚེ་

བའི་ གསུང་ཚོས་གནང་བའི་ལུང་ གནད་དོན་འདི་ ཨིམས་དོན་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ ལྷན་ལུ་
ལུང་དགོས་ལྟེ་ ལུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

༩༽ དངུལ་ཚུམ་དང་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་ཚུ་ ས་ཁོངས་གཅིག་ནང་ (cluster) མཉམ་སྲེབ་འབད་མི་འགྲོ་དེ།
དངུལ་ཚུམ་དང་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་ཚུ་ ས་ཁོངས་གཅིག་ནང་ (cluster) མཉམ་སྲེབ་འབད་མི་དེ་གིས་ ས་གནས་གཞུང་ནང་
ལུགས་ལུ་གནང་མི་ཚུ་ལུ་ དཀའ་ངལ་དང་ གདོང་ལེན་སྒྲོམ་འབད་ར་བྱུང་ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ ས་གནས་གཞུང་གིས་ མི་སྡེ་གོང་
འཕེལ་གྱི་ལས་སྐྱོར་ཚུ་ འགོ་བཙུགས་མ་ཚུགས་པར་ ལུན་འགྲུལ་སྡེ་ལུ་དེ་ཡོད་པའི་ཁར་ དངུལ་ཚུམ་དང་བཟོ་རིག་དང་འབྲེལ་
བའི་ ཞབས་ཏོག་འཐོབ་ནི་ལུ་ཡང་ དུས་ཚོད་སྐྱེད་སྲེ་འགོ་ཚོད་ཆེ་བའི་ གསུང་ཚོས་བྱུང་མ་མ་ཚད་ མི་སྡེ་ཞབས་ཏོག་གི་ ལུ་
གི་སྐྱུས་ཚད་ལུ་ཡང་ ཐོ་སོག་སྡེ་ཡོད་མི་དེ་བ་ལྷགས་སྟེ་ ས་གནས་གཞུང་ཚུ་ལུ་ ཚུམ་འཛིན་པ་དང་བཟོ་རིག་འགོ་དཔོན་དེ་ གཏང་
དགོས་སྟེ་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ ཁ་གསལ་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་ཡང་ རྒྱུ་འགལ་ཨིན་པའི་
གསུང་ཚོས་བྱུང་ཡི།

ཨིན་རུང་ འཇུག་མི་ལ་ལོ་ཅིག་གིས་ གཞུང་གིས་ ཞི་གཡོགས་ (cluster) མཉམ་སྲེབ་འབད་མི་གི་ དམིགས་དོན་དང་མིན་
བྱུས་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པ་དང་ ད་རེས་ ལུ་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་ལ་ དུམ་ཟུ་རེ་སྟོན་ནི་འདི་ རང་བཞིན་ཅིག་
ཨིན་མ་ལས་ ལུང་ལས་ དམིགས་དོན་དང་འབྲེལ་ ལེགས་ཤོམ་འགྲུ་སྲིད་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ མ་དགོགས་པར་བཞག་པ་ཅིན་
ལེགས་ལས་ཆེ་བའི་ལུ་བ་སྐུལ་མི་འདི་ཐང་ཁར་ གནད་དོན་འདི་ གཞུང་སྲོལ་ལེགས་སྐྱོར་ཚོགས་རྒྱུ་གིས་ ཞིབ་འཚོལ་དང་བསྐྱར་
ཞིབ་འབད་དེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ ལྷན་ལུ་ལུང་དགོས་སྟེ་ ལུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

༡༠༽ བཟོ་བཤམ་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་བྱུང་འབྱུང་ཞིབ་ཀྱི་སྐོར།
འཇུག་མི་ཚུ་གིས་ལུ་བ་སྐུལ་མི་ནང་ རྒྱུ་འབྲེལ་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཡར་འཕགས་གཏང་ནི་ལུ་ བཟོ་བཤམ་གྱི་ལས་ལུགས་དང་སྲིད་བྱུས་
ཚུ་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོས་དང་ ས་མཚམས་སློང་ (Checkpoint) ཚུ་ནང་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་ལ་ཡོད་མི་ཚུ་ མི་སེར་གྱི་
དཀའ་ངལ་ལུ་ ལུགས་བཞེད་གནང་སྟེ་ བསལ་གནང་དགོས་མ་ཚད་ ལུང་སྲོལ་གོང་འཕེལ་འབྲེལ་མཉམ་གཏང་ནི་འདི་དོན་ལུ་ ཐོང་
གསེབ་གྱི་གཞུས་སློ་ཚུ་ནང་ལས་སར་ བཟོ་བཤམ་པ་ འགྲོ་མི་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་ལུ་ ལུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་འཇུག་ ཡངས་
ཆག་གཏང་དགོས་པའི་ གསུང་ཚོས་སྐྱོར་ཚོགས་བྱུང་མ་དང་ གནད་དོན་འདི་ཡང་ འགོ་བ་མི་དེ་དབང་ཆ་དང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་དོན་ཚོགས་
རྒྱུ་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་དེ་ ལྷན་ལུ་ལུང་དགོས་སྟེ་ འགན་སྲོལ་གནང་ཡི།

༡༡ ། རྒྱུང་ལག་བཅད་གསྐྱོང་།

རྒྱུང་ལག་ལ་ལོ་ཅིག་ནང་ རྒྱུང་ལག་བཅད་གསྐྱོང་རེ་ཡོད་མི་ཚུ་གིས་ མི་སེར་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལྷན་འཛུགས་ལྟ་བུ་ རྒྱུང་ལག་བཅད་གསྐྱོང་གི་
འགན་ཁུར་དང་འགན་འཁུར་ཚུ་ ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ གསལ་བཀོད་འབད་དེ་མེད་པ་ལས་ དེ་ཚུ་ཡང་ བསྐྱར་ཞིབ་
འབད་དགོ་པ་མ་ཚད་ གལ་སྲིད་ རྒྱུང་ལག་བཅད་གསྐྱོང་འདི་ མེད་པ་ཅིན་ དེ་གིས་ མི་སེར་གྱི་ཞབས་ཏོག་ལྷན་འཛུགས་ སན་
གཞོན་ག་དེ་སྤེལ་ཡོད་ག་ ལམ་སྐུ་ལམ་ལོ་དང་ན་གཞོན་ཚོགས་ཚུར་གིས་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་ ལྷན་ལྷན་ལུ་དགོ་པ་སྤེ་ རྩོམ་ཐག་
བཅད་གནང་ཡི།

༡༢ ། གསོ་བ་དང་ཤེས་རིག་གི་ཚོགས་ཚུར་ གསར་པ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་འོས་སྐོར།

རྒྱལ་ཁབ་ནང་ གསོ་བ་དང་ཤེས་རིག་འདི་ མེད་ཐབས་མེད་པ་ཅིག་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ དཀའ་ངལ་
དང་གཞོན་ལེན་ཚུ་ བསལ་ཐབས་འབད་ནི་འོས་སྐོར་ལུ་ གསོ་བ་དང་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཚུར་གཅིག་ཡོད་པ་ཅིན་ འོས་འབབ་
གང་ཡོད་ ཚོགས་དམངས་ཀྱིས་ རྩུགས་བཞེད་གནང་དགོ་པ་སྤེ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ རྩོམ་འཆར་སྐུལ་མི་དེ་ལུ་ གསུང་
འོས་ལུན་རིང་གནང་བའི་ལུལ་ ཚོགས་དམངས་ཡོངས་བསྐྱོམས་ ༣༡ པའི་ ཚོགས་ཚུར་གསར་པ་གཞི་བཙུགས་འབད་
ནི་ལུ་ རྒྱབ་སྐྱོར་སྐུལ་མི་འབྲུག་མི་ ༡༥ དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་མི་ ༡༥ འབད་མ་ད་ ཚོགས་ཁང་གི་ལམ་ལུགས་དང་
འབྲེལ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ ཐག་བཅད་ཚོགས་རྒྱན་གནང་སྤེ་ འབྲུག་མི་མང་མོས་ཐོག་ ཚོགས་ཚུར་གསར་པ་གཅིག་
གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་སྤེ་ རྩུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

ཚོགས་ཚུར་འདི་ནང་ འབྲུག་མི་བསྐོ་བཞག་གི་ཐང་ཁར་ ཚོགས་ཚུར་ཁྲི་འཛིན་ཚུ་གི་ གསུང་འོས་གནང་བའི་སྐབས་
རྩུགས་ཐག་གཅིད་གནང་དགོ་པ་བཞག་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ཚོགས་ཚུར་འདི་ཡང་ གཏན་འཇགས་ཚོགས་ཚུར་སྤེ་ གཞིག་
བཙུགས་འབད་ནི་ཨིན་མ་སྤེ་ རོས་ལེན་གྲུབ་ཅི།

༡༣ ། ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུར་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྲིམ་གཞི། དེ་ལས་ གཞུང་གི་སྤྱི་དབུས་
གཅིག་མཚུངས་མེད་མི་ཚུ་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དགོ་པའི་སྐོར།

ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཚུར་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ ད་ཡོད་ བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་ སྤྲིམ་གཞི་ དེ་ལས་ གཞུང་གི་
སྤྱི་དབུས་གཅིག་མཚུངས་མེད་མི་ཚུ་ མཐུན་འབྲེལ་འབད་ནི་འོས་སྐོར་ ཚོུད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་དང་གཅིག་ཁར་

འབྲེལ་གཏུག་འབད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་ཡོད་གནས་བཞིན་ཡོད་པའི་ བཅའ་ཁྲིམས་ལག་ ༤༧ དེ་ཅིག་ཡོད་མི་ཚུ་ བསྐྱར་
ཞིབ་ཚུ་ མ་བཏུབ་བཏུབ་སྤེལ་བཅའ་དེ་ དེ་ལུགས་གྱི་ ལྷན་ལུ་སྤུལ་དགོ་པ་སྤེལ་ ལུགས་ཐག་བཅད་གནང་ཡི།

༡༤ } གནད་དོན་སྒྲུ་ཚོགས།

- ཞིབ་འཚོལ་ཞིབ་རོགས་པ་ཚུ་གི་ འགན་ཚིག་ (Terms of Reference) མེད་པ་ཅིན་བཟོ་དགོ་པ་དང་ ཡོད་པ་
ཅིན་ བསྐྱར་ཞིབ་འབད་དེ་བཟུམ་སྤེལ་གནང་དགོ་པ།
- ཡུང་ཚེན་ཡིག་ཚང་གིས་ དལ་ས་མར་ སྤྱི་ཚོགས་གྱི་ཡིག་ཆས་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་སྤེལ་ བདག་འཛིན་འབད་དེ་ བཞག་
དགོ་པ།
- རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྤེལ་ནང་ ཚོགས་ཚུང་མོ་མོར་སྤེལ་བསྐྱོ་བཞག་འབད་དེ་ཡོད་རུང་ ཞིབ་
འཚོལ་སྤྲོལ་ལུ་ཚུ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ལས་ མོ་མོར་སྤེལ་མེན་པར་ གཅིག་མཚུངས་སྤེལ་འཐོན་ཚུགས་པ་ཅིན་ ལུ་སྤྲོབས་
བདེ་ནི་ཨིན་མ་ལས་བརྟེན་ ཚོགས་ཚུང་ཚུ་གིས་ དེ་བཞིན་ལུགས་ཁར་བསྐྱམ་སྤེལ་ ལུགས་ལུ་གནང་དགོ་པ་ལག་ཆེ་བའི་ གན་
གསོ་མཛད་དེ་ ལྷན་བཞུགས་ཐེངས་གཉིས་པའི་ གསུང་གོས་མཚུག་བསྐྱུས་གནང་ཡི།

ཟིན་འགོད་པེ། ཞིབ་ཚོལ་དང་ཟིན་གོད་སྤེལ་ཚན་ལས་ བསོད་ནམས་སྤྱི་ལ་མ་དང་ ཤེས་རབ་བཟང་མོ་ བགྲིས་ལྷ་མོ་ པར་འོད་ཟློང་
བཅས།

བདོན་སྤྱོད་གནང་མི་ ཡོངས་ཁྱབ་རྒྱུང་ཚན།